

7. 4. 2022

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Investiční fondy a investiční společnosti v českém právu

Český právní řád, jehož výraznou předlohou je evropská regulace, nabízí celou řadu právních možností fungování subjektů kolektivního investování. Ať už se jedná o investiční fondy, investiční společnosti nebo „minifondy“ dle § 15 ZISIF.

PRAMENY PRÁVA V OBLASTI INVESTIČNÍCH FONDŮ

Oblast kolektivního investování je v současné době upravena zejména v zákoně č. [240/2013](#) Sb., o investičních společnostech a investičních fondech (ZISIF), který transponuje evropské předlohy - zejména pak směrnici AIFMD[1] a směrnici UCITS[2].

Směrnice AIFMD a UCITS jsou dále konkretizovány prováděcími předpisy Komise (tzv. level 2 evropské regulace) a různými druhy soft-law regulace vydávané orgánem ESMA (*European Securities and Markets Authority*) ve formě obecných pokynů (*guidelines*), výkladových stanovisek či Q&A (tzv. level 3 evropské regulace).

Samotný ZISIF je pak rozpracován v několika prováděcích právních předpisech ve formě nařízení vlády a vyhlášek ČNB.

V neposlední řadě je nutno brát v potaz i úřední sdělení a další výkladové materiály k regulaci investičních fondů vydávané ČNB.

Na závěr je též nutné zmínit, že v rámci podnikání v oblasti kolektivního investování může docházet také k poskytování investičních služeb, které se týkají investičních nástrojů, a proto se neobjedeme bez regulace zákonem č. [256/2004](#) Sb., o podnikání na kapitálovém trhu (ZPKT).

STANDARDNÍ FONDY, SPECIÁLNÍ FONDY, FONDY KVALIFIKOVANÝCH INVESTORŮ

Z výše uvedeného seznamu pramenů práva kolektivního investování můžeme rozeznat jistou „dichotomii“ právní úpravy: oblast upravenou směrnicí UCITS a oblast upravenou směrnicí AIFMD.

Působnost UCITS se omezuje na „subjekty kolektivního investování do převoditelných cenných papírů“. V českém právním řádu se UCITS fondy označují jako standardní fondy. Standardní fondy jsou druhem fondů kolektivního investování, které se souhrnně a zjednodušeně dají označit za retailové, tedy určené široké veřejnosti.

Pod regulaci AIFMD spadají fondy kvalifikovaných investorů a speciální fondy.

Speciální fondy, ač neztrácejí charakter retailovosti, podléhají o něco méně přísné regulaci než standardní fondy.

Nejméně regulovanou kategorií investičních fondů představují fondy kvalifikovaných investorů. Na nich může nabýt podíl pouze kvalifikovaný investor dle § 272 odst. 1 ZISIF. Kvalifikovanými investory jsou zejména A) finanční instituce, vybrané právnické osoby veřejného práva nebo velké korporace a

B) osoba, která (kumulativně) (a) prohlásí, že si je vědoma rizik spojených s danou investicí, (b) investuje aspoň 125 000 EUR či při splnění zvláštních požadavků na znalosti, zkušenosti, finanční zázemí a investiční cíle aspoň 1 000 000 Kč.

Všechny druhy investičních fondů (tedy standardní, speciální i fondy kvalifikovaných investorů) jsou regulované subjekty. V závislosti na struktuře musí mít buď samy licenci od ČNB, nebo musí „nad sebou“ mít subjekt, který licencován je – tedy musí být spravovány odpovídající licencovanou investiční společností.

DAŇOVÉ OTÁZKY

Zvláštní právní úpravu mají investiční fondy i v zákoně o daních z příjmů (ZDP). § 17b ZDP vymezuje pojem základního investičního fondu, a to v návaznosti na právní formu, strukturu a podkladová aktiva fondu.

Sazba daně z příjmů u základního investičního fondu je 5 %.

Vzhledem k tomu, že investiční fondy vydávají pro své investory cenné papíry – typicky investiční akcie nebo podílové listy – vstupuje do hry také časový test a možnost osvobodit příjmy investora od daně.

VÝJIMKY Z REGULACE A § 15 ZISIF

Směrnice AIFMD není všeobjímající a ze své působnosti vylučuje správce, kteří spravují aktiva v omezené hodnotě.

Český právní řád tuto výjimku transponoval do § 15 ZISIF a dal tak právní základ vzniku tzv. „minifondů“. Tedy právnických osob, které sice nemají licenci od ČNB, ale i tak obdobným způsobem spravují peněžní prostředky nebo penězi ocenitelné věci od investorů za účelem společného investování dle předem určené investiční strategie. Provozují tedy slovy zákona „správu majetku srovnatelnou s obhospodařováním“.

„Minifondy“ nemohou přesáhnout tzv. rozhodný limit dle § 16 ZISIF, tedy 100 000 000 EUR, za určitých podmínek pak až 500 000 000 EUR.

Zásadní výhodou zřízení a fungování „minifondu“ je, že nemusí podstupovat licenční řízení u ČNB. Vůči ČNB podléhají pouze povinné registraci a plní omezeným způsobem reportingovou povinnost.

Zásadní nevýhodou je výrazně snížená ochrana investorů, chybějící praktická právní úprava a také nemožnost využít speciálního daňového režimu.

OBHOSPODAŘOVÁNÍ - INVESTIČNÍ SPOLEČNOSTI A SAMOSPRAVNÉ INVESTIČNÍ FONDY

Obhospodařování fondu, tedy péči o jmění fondu a řízení rizik fondu musí provádět způsobilá osoba. Touto osobou může být jednak sám fond, jednak investiční společnost.

Fond, který se může obhospodařovat sám, zákon označuje jako samosprávný investiční fond. Takový fond nepotřebuje žádného externího správce. K činnosti samosprávného investičního fondu je nutná licence ČNB. Na úrovni samosprávného investičního fondu musí figurovat alespoň dvě osoby, které splňují přísná kvalifikační kritéria na předchozí zkušenosti či důvěryhodnost.

Investiční společnosti jsou finanční instituce s oprávněním obhospodařovat investiční fondy. Jedna investiční společnost může obhospodařovat celou řadu investičních fondů. Investiční společnosti

mohou získat také další oprávnění, zejména oprávnění provádět administraci investičních fondů (viz dále) a poskytovat investiční služby upravené v ZPKT - zejména tzv. portfolio management, tedy obhospodařování majetku individuálního zákazníka.

ADMINISTRACE INVESTIČNÍCH FONDŮ

Vedle obhospodařování investičních fondů stojí pojem administrace investičních fondů.

Výčet činností spadajících pod administraci fondu je uveden § 38 ZISIF. Zahrnuje činnosti převážně administrativního, pomocného nebo technického charakteru: patří sem například vedení účetnictví, compliance, oceňování majetku a dluhů fondu a výpočet aktuální hodnoty cenného papíru vydaného fondem nebo zajištění vydávání či odkupování cenných papírů fondu.

Administrace investičních fondů je regulovaná a licencovaná činnost a obvykle ji provádí investiční společnosti. Její jednotlivé vybrané složky typu vedení účetnictví či compliance je ovšem možné svěřit (*outsourcovat*) i neregulovaným subjektům.[\[3\]](#) [\[4\]](#)

Mgr. Veronika Cívínová,
právník

Anna Bezděková,
paralegal

KLB LEGAL

KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář

Letenská 121/8
118 00 Praha 1

Tel.: +420 739 040 363
e-mail: info@klblegal.cz

[\[1\]](#) Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/61/EU o správcích alternativních investičních fondů a o změně směrnic 2003/41/ES a 2009/65/ES a nařízení (ES) č. 1060/2009 a (EU) č. 1095/2010

[2] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP)

[3] Kde je v článku zmiňován cenný papír, zahrnuje tento pojem i zaknihovaný cenný papír.

[4] Autoři článku záměrně vynechávají problematiku úpravy působení a fungování zahraničních investičních fondů.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [AML a diskriminace v realitní praxi: chyby, které mohou vyjít draho](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)